

بررسی اثر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده در کاهش قصد مصرف سیگار در دانش آموزان دبیرستانی

امیر پاکپور حاجی آقا^۱، عیسی محمدی زیدی^۲

۱. نویسنده مسئول: pakpour_amir@yahoo.com

چکیده

مقدمه و هدف: اعتقادات و باورهای مرتبط به سیگار کشیدن می‌تواند به عنوان یکی از مهمترین پیش زمینه‌های رفتار سیگار کشیدن در میان نوجوانان مطرح باشد. [حذف] هدف مطالعه حاضر تعیین تاثیر مداخله آموزشی بر مبنای تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده در کاهش قصد مصرف سیگار در دانش آموزان دبیرستانی شهر ..... بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مداخله‌ای شاهددار تصادفی ۱۵۰ نفر از دانش آموزان دبیرستانی پایه اول شهر ..... از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای به طور مساوی در دو گروه تجربی و کنترل قرار گرفتند. ابزار مطالعه یک پرسشنامه خود ساخته بود که هدفش اندازه‌گیری متغیرهای دموگرافیک و سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده بود. [حذف]. داده‌های جمع‌آوری شده قبل و ۳ ماه بعد از آموزش وارد نرم افزار SPSS ویرایش ۱۷ شد و با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های کای دو، من ویتنی، ویلکاکسون، تی مستقل و زوجی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: بین دو گروه آزمون و کنترل از حیث متغیرهای دموگرافیک اختلاف معناداری وجود نداشت. مداخله آموزشی اجرا شده برای گروه آزمون توانست منجر به افزایش نگرش، هنجار انتزاعی، کنترل رفتاری متصور و قصد رفتاری جهت پیشگیری از استعمال سیگار شود. این درحالی بود که در گروه کنترل هیچگونه افزایش معناداری از لحاظ سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده مشاهده نشد. همچنین، میانگین نمره رفتار در گروه آزمون در مرحله بعد از مداخله نسبت به مرحله قبل از مداخله به طور معناداری افزایش یافته است اما تفاوت معناداری در گروه شاهد قبل و بعد از مداخله ملاحظه نگردید.

نتیجه‌گیری: مداخله پیشگیری از استعمال سیگار در مدراس بر مبنای تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده، در سنین نوجوانی در پیشگیری از استعمال سیگار نقشی بسیار مهم و اساسی دارد.

واژه‌های کلیدی: تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده، سیگار، آموزش، نوجوانان